

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 963/2021
09.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Зорана Хаџића, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Небојша Новковић, адвокат из ..., против туженог Здравственог центра Врање, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 387/2020 од 02.02.2021. године, у седници већа одржаној дана 09.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 387/2020 од 02.02.2021. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 387/2020 од 02.02.2021. године, преиначена је пресуда Основног суда у Врању П1 1084/18 од 09.12.2019. године, тако што је одбијен, као неоснован тужбени захтев да се утврди да је ништав уговор о обављању привремених и повремених послова закључен 26.10.2018. године између парничних странака, да се утврди да је тужила засновала радни однос на неодређено време код туженог на пословима и радним задацима медицинског техничара почев од 01.10.2018. године, да се наложи туженом да тужилу врати на послове и радне задатке медицинског техничара или друго радно место у складу са стручном спремом тужиле, као и да се обавезе тужени да тужилу накнади трошкове парничног поступка у износу од 80.250,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности па до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију, из свих законских разлога.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....18/2020, у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужиле није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на друге битне повреде одредаба парничног поступка, због којих се ревизија може изјавити, наводима ревизије се одређено не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, у периоду од 13.06.2017. године до 30.09.2018. године тужила је од стране туженог била радно ангажована на основу 7 сукцесивно закључиваних уговора о обављању привремених и повремених послова – медицинског техничара у Прихватном центру за избеглице у ... (ван објекта и просторија туженог).

Уговори су били засновани на члану 197. Закона о раду и члану 4. Уговора о сарадњи у вези пружања медицинске помоћи избеглицама и лицима у потреби за међународном заштитом, закљученог 12.06.2017. године између Данског савета за избеглице и туженог. Том уговорном одредбом тужени је преузео обавезу према Данском савету за избеглице да ће за потребе пружања медицинске помоћи избеглицама и лицима у потреби за међународном заштитом у Прихватном центру за избеглице у ... ангажовати патронажне сестре, закључити са њима одговарајуће уговоре, организовати њихов рад и предузети све друге неопходне активности ради правовременог и адекватног пружања медицинске помоћи.

Послови које је тужила обављала по уговорима о привременим и повременим пословима су послови који нису систематизовани актом туженог о организацији и систематизацији послова, што међу странкама није било спорно.

По истеку важења последњег уговора од 29.06.2018. године (закљученог за период радног ангажовања од 01.07.2018. године до 30.09.2018. године), тужила је наставила обављање истих послова у периоду од 01.10.2018. године до 26.10.2018. године без закљученог уговора, када је са туженим закључила Уговор о обављању привремених и повремених послова (осми по реду) за период од 01.10.2018. године до 31.12.2018. године.

Тужбени захтев заснован је на тврдњи тужиле да је, код чињенице да је од 01.10.2018. године до 26.10.2018. године радила без закљученог уговора, применом члана 32. став 2. Закона о раду, по сили закона засновала радни однос на неодређено време дана 01.10.2018. године, услед чега је уговор о обављању привремених и повремених послова од 26.10.2018. године (закључен ретроактивно за период од 01.10.2018. године до 31.12.2018. године) ништав.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев, након оцене да су испуњени услови за активирање правне фикције постојања радног односа на неодређено време из члана 32. Закона о раду, јер је тужила без закљученог уговора у писменом облику дана 01.10.2018. године наставила са радом код туженог (на истим пословима на којима је од 13.06.2017. године по закљученим уговорима континуирано радила) и тако радила до 26.10.2018. године када је тужени са њом закључио Уговор о обављању привремених и повремених послова, којим је индиректно признао рад тужиле у трајању од 26 дана без уговора, имајући у виду да је уговор закључен ретроактивно за период од 01.10.2018. године до 31.10.2018. године. Из наведеног, према становишту првостепеног суда, произлази незаконитост уговора закљученог са тужиљом 26.10.2018. године, јер је тужила до закључења овог уговора у 2017. и 2018. години радила знатно дуже од законом прописаног рока од 120 радних дана, а дана 01.10.2018. године су се стекли услови за утврђење радног односа на

неодређено време, па је тужени обавезан да тужиљу врати на рад на послове и радне задатке медицинског техничара или на друго одговарајуће радно место у складу са њеном стручном спремом.

Насупрот становишту првостепеног суда, другостепени суд је, правилном применом материјалног права, оценио да тужбени захтев није основан, због чега је првостепену одлуку преиначио и тужбени захтев одбио.

Према одредбама Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/2005...113/2017) радни однос се заснива уговором о раду, који закључују запослени и послодавац пре ступања запосленог на рад, у писаном облику. Одредбом члана 32. став 2. истог Закона је прописано да се, ако послодавац са запосленим не закључи уговор о раду пре ступања запосленог на рад у писменом облику, сматра да је запослени засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад.

Законом о раду су, као рад ван радног односа, дефинисани привремени и повремени послови, тако што је чланом 197. прописано да послодавац може за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години да закључи уговор о обављању привремених и повремених послова са незапосленим лицем, запосленим који ради непуно радно време - до пуног радног времена и корисником старосне пензије. Уговор из става 1. овог члана закључује се у писаном облику (став 2.).

Правну природу уговора не одређује само његов назив, већ и суштина правног односа који је њиме заснован. У погледу права, обавеза и одговорности уговорних страна из уговора о обављању привремених и повремених послова, имају се применити одредбе закљученог уговора.

Закључивањем и извршењем таквих уговора са тужиљом јасно је изражена сагласност воља уговорних страна у погледу њеног ангажовања ван радног односа, тим пре што послови које је обављала по основу закључених уговора нису предвиђени Правилником о систематизацији туженог. Уговори су закључени на основу члана 197. Закона о раду и члана 4. Уговора о сарадњи у вези пружања медицинске помоћи избеглицама и лицима у потреби за међународном заштитом, закљученог 12.06.2017. године између Данског савета за избеглице и туженог, према ком је тужени преузео обавезу према Данском савету да ангажује патронажне сестре и са њима закључи одговарајуће уговоре, организује њихов рад и предузме све друге неопходне активности ради адекватног пружања медицинске помоћи. У складу са тим предмет уговора закључених са тужиљом је управо пружање медицинске помоћи наведеним лицима у периодима на који су уговори закључени.

Како је уговор о обављању привремених и повремених послова посебан именовани уговор, којим се заснива уговорни однос између послодавца и одређеног лица, радно ангажовање по основу таквог уговора се не може сматрати радним односом, због чега се такав уговор не може конвертовати у уговор о раду на неодређено време, без обзира на то што тужиља од 13.06.2017. године, када је радно ангажована по основу првог од више сукцесивно закључиваних уговора, није имала

прекиде у раду, а што је правилно утврдио и образложио и другостепени суд у побијаној одлуци.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа- судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**